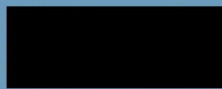

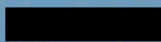
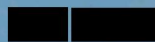
Inrichtingsplan

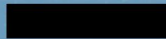
Spijkerboor

7 februari 2025

@gmail.com

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1.	Vroegere en huidige gebruik.....	3
1.2.	Natuurwaarden.....	3
2.	Informatie percelen	5
3.	Huidige situatie	7
3.1.	Ligging en bereikbaarheid.....	7
3.2.	Bodem en waterhuishouding.....	7
4.	Beoogde situatie	13
4.1.	Graslandgebruik.....	13
4.1.1.	Vochtig weidevogelgrasland (N13.01).....	13
4.1.2.	Veenmosrietland en moerasheide (N06.01)	14
4.2.	Inrichtingsmaatregelen	14
4.3.	Motivatatie inrichtingsmaatregelen.....	17
4.4.	Tijdsplanning.....	19
4.5.	Begroting inrichtingsmaatregelen.....	19
4.6.	Financieringswijze	20
Bijlage 1. Offerte projectleiding, HDD Advies.....		211
Bijlage 2. Offerte herinrichtingsmaatregelen, Watermaten BV		28
Bijlage 3. Tekening huidige inrichting.....		56
Bijlage 4. Tekening huidige waterhuishouding.....		57
Bijlage 5. Tekening toekomstige inrichting		63
Bijlage 6. Tekening toekomstige waterhuishouding: water aanvoeren		65
Bijlage 7. Tekening toekomstige waterhuishouding: water afvoeren		69
Bijlage 8. Tekening overstortput		77
Bijlage 9. Tekening overstortstuw		78
Bijlage 10. Tekening dammen		79
Bijlage 11. Tekening wiepenbeschoeiing.....		80
Bijlage 12. Offerte grondmonster, GroeiBalans		82

1. Inleiding

Het Wormer- en Jisperveld is een open veenweidepolder en wordt beschouwd als het grootste aaneengesloten veenweidegebied van West-Europa. De polder bestaat uit een groot netwerk van sloten en rietkragen met weilanden. Deze combinatie zorgt voor een goed habitat voor vele weide- en moerasvogels. Ruim de helft van het Wormer- en Jisperveld is eigendom van Natuurmonumenten. De andere helft is in eigendom van verschillende agrariërs en particulieren. Gezamenlijk met de Kalverpolder vormt het Wormer- en Jisperveld een Natura2000 gebied.

Alle percelen die in dit plan worden behandeld, liggen in de polder het Wormer- en Jisperveld.

1.1. Vroegere en huidige gebruik

De percelen zijn al meer dan 100 jaar in bezit van de [REDACTED]. De oom van [REDACTED] [REDACTED] runde hier een melkveebedrijf. Op het bedrijf werden ongeveer 25 melkkoeien gehouden met bijbehorend jongvee en tussen de 30 en 40 schapen.

Dit melkveebedrijf wordt door [REDACTED] [REDACTED] omgevormd naar een natuurinclusief, biologisch(-dynamisch) bedrijf zonder melkvee, maar met vleesvee (koeien) en schapen, waarbij goed weidevogelbeheer en natuurbeheer voorop staan. De kringloop wordt zoveel mogelijk gesloten. Momenteel worden de percelen extensief gebruikt. Er wordt bemest met ruige mest, en er wordt geen drijf- en kunstmest uitgereden. De percelen worden na half juni, maar in de praktijk vaak in juli, gemaaid omdat er tot dan toe nog weidevogels zijn. En er vindt beweiding plaats met schapen en koeien.

1.2. Natuurwaarden

Het land heeft een soortenrijke vegetatie met onder andere verschillende soorten grassen en kruiden, pinksterbloemen, boterbloemen, weegbree, veldzuring, speenkruid, etc. Daarnaast hebben de slootkanten een soortenrijke vegetatie met onder andere moerasrolklaver, watermunt en zwanenbloemen.

Uit de monitoringsgegevens van 2019 blijken territoria aanwezig van de grutto, kievit, tureluur, scholekster, kuifeend, krakeend, slobbeend, graspieper en veldleeuwerik. Bovendien is het land in potentie geschikt voor de wintertaling. In figuur 3 is een kaart weergegeven van de aanwezige broedparen in 2019.

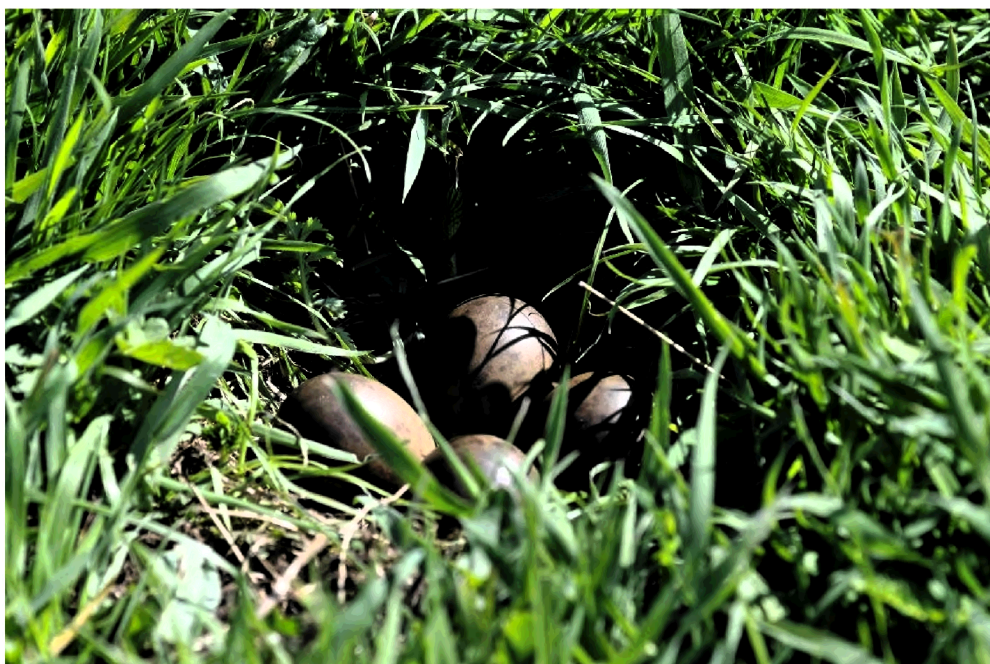
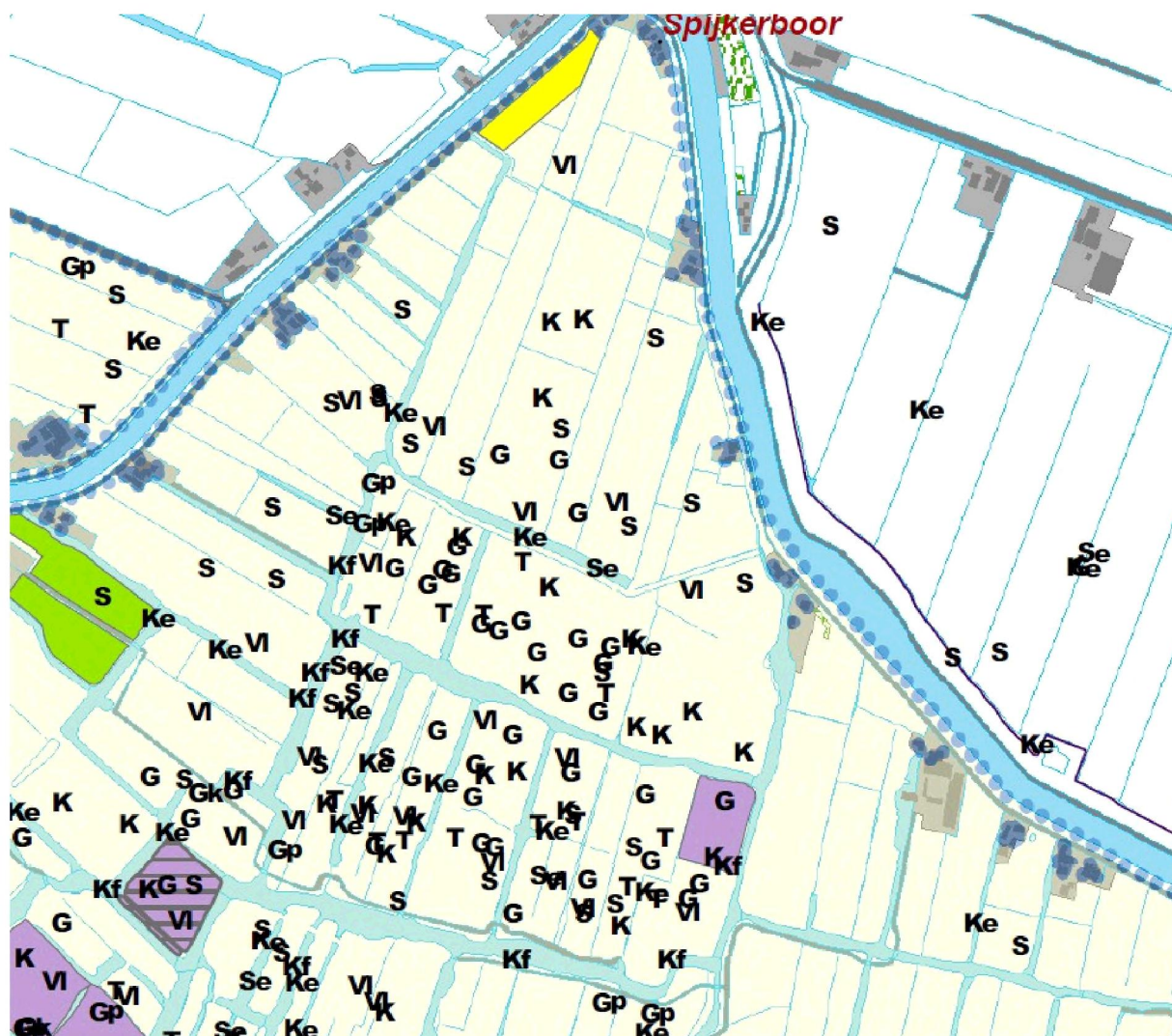

Foto 1. Eieren van de grutto op het land aan [REDACTED]

Figuur 1. Weidevogeltelling 2019

G=Grutto, K=Kievit, T=Tureluur, S=Scholekster, VI=Veldleeuwerik, Gp=Graspieper, Ke=Krakeend, Se=Slobeend

2. Informatie percelen

Hieronder vindt u een overzicht van de in dit plan behandelde percelen, die voor de duidelijkheid zijn genummerd (1 t/m 6) en tevens een kaart die de ligging van de percelen visueel weergeeft.

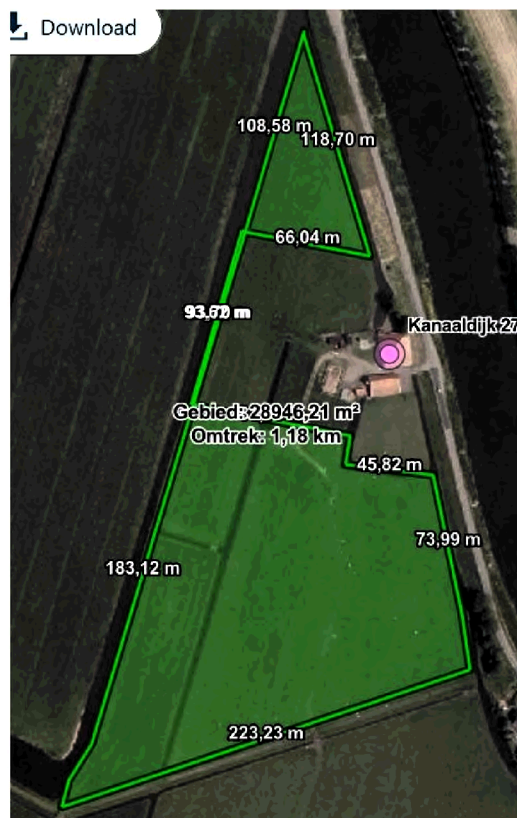
Tabel 1. Overzicht van de percelen met kadastrale nummers

Eigenaar:	
Adres:	
Mail:	@gmail.com
Telefoonnummer:	
BRS-nummer:	217390828
KVK-nummer	77804112
Vestigingsnummer:	000045474176

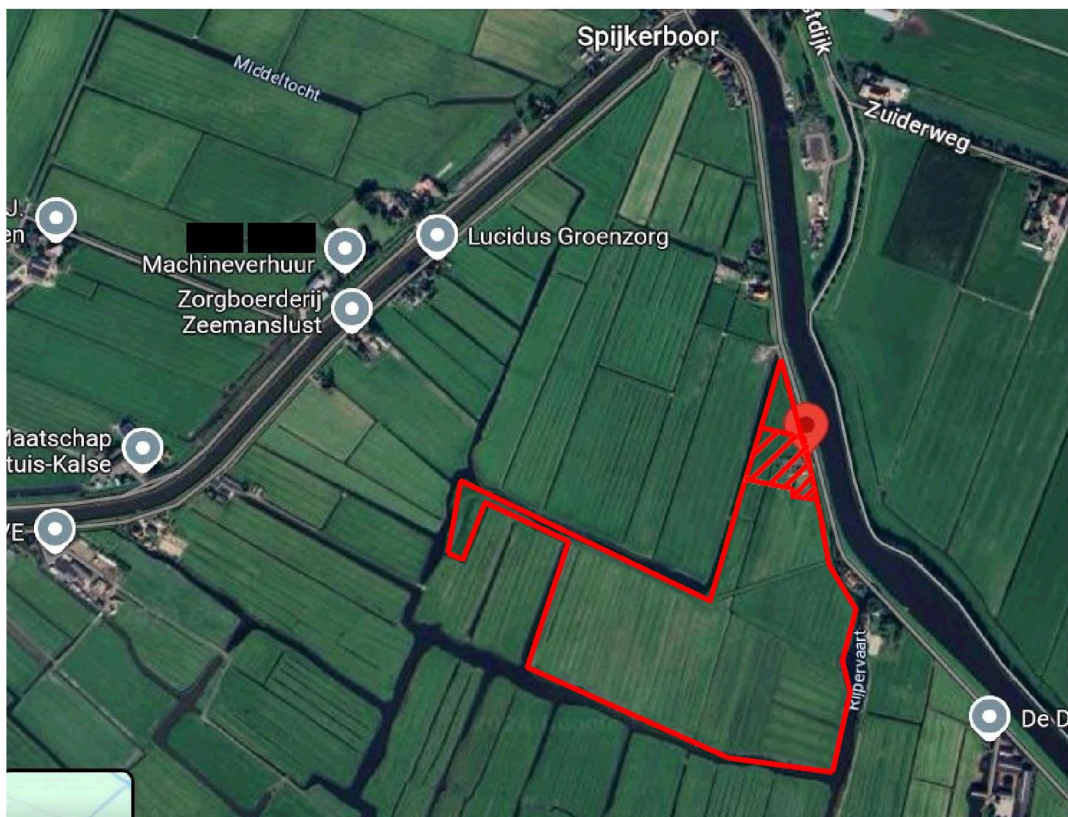
Kadastrale nummers en oppervlakten:

Gemeente	Sectie	Kadastrnummer	Kadastrale Oppervlakte (ha)	Beheer oppervlakte (ha)	Perceel-nummer in dit rapport*
JISOO	H	316 (deels, zie figuur 2)	2,895	2,895	1, 1A en 1B
JISOO	H	317	2,326	2,326	2
JISOO	H	318	4,846	4,846	3 en 4
JISOO	H	319	2,400	2,400	5
JISOO	H	320	5,012	5,012	5
JISOO	H	984	0,487	0,487	6
JISOO	H	982	0,268	0,268	6
Totale oppervlakte			18,234	18,234	

* Voor de ligging van de percelen, zie figuur 3 en 4.

Figuur 2. Om te vormen deel van perceel H316, oppervlakte ca. 28.946,21 m²

Figuur 3. Locatie van de percelen

Figuur 4. Percelen met perceelnummers. Uitgangspunt hierbij is de waterhuishouding. Detail perceel 6 en 7: zie figuur 5.

3. Huidige situatie

In dit hoofdstuk worden de huidige situatie van de om te vormen percelen, de ligging, bodem, waterhuishouding, het gebruik en de natuurwaarde beschreven.

3.1. Ligging en bereikbaarheid

De percelen van [REDACTED] [REDACTED] liggen aan de noordkant van het Wormer- en Jisperveld. De percelen zijn bereikbaar via een oprit over het boerenerf. De oprit loopt tussen het huis en de schuur door, maar is zeer smal. Voor grotere landbouwvoertuigen is het daardoor niet goed mogelijk om op de percelen te kunnen komen, zonder schade aan te richten. De percelen zijn met elkaar verbonden door middel van dammen. Deze dammen zijn meer dan 100 jaar oud. De meeste dammen zijn in elkaar gestort, waardoor de waterdoorstroom door de duikers in de dammen slecht is.

3.2. Bodem en waterhuishouding

De bodem van de percelen bestaat voornamelijk uit veen, deels klei op veen. De bodem is door inklinking van het veen gaan dalen. De stenen potjes (waterafvoerpijpen) die lang geleden in de greppels zijn aangebracht om het water aan en af te kunnen voeren, liggen inmiddels te hoog. Ook zijn veel potjes kapot, verzakt of grotendeels verstopt. In natte periodes is het nu dan ook onmogelijk om het water goed af te voeren. De waterhuishouding wordt geregeld met een elektrische pomp bij het erf. Met deze pomp kan het waterpeil van alle percelen omlaag gebracht worden bij regenval of na een overstroming met zuidwesten wind of storm, waarbij het water uit de polder het land op wordt gestuwd. Het afvoeren van het water duurt enige tijd, omdat het water een grote afstand af moet leggen naar de onderbemalingspomp. Een overstroming gebeurt inmiddels 1 à 2 keer per jaar. Als we niets doen aan het ophogen van de kanten, beschoeiing en de waterhuishouding, zal dit vaker gebeuren, wat in het nadeel is van de weidevogels, omdat de eieren gaan drijven, de begroeiing en het bodemleven sterven aan de slootkanten en op het land, er geen vaste mest opgebracht kan worden voorafgaand aan het weidevogelseizoen danwel het voorweiden t.b.v. de gras/kruidentmozaïek onmogelijk wordt. Helemaal te voorkomen is een overstroming niet, maar het is wel terug te brengen naar een niveau, waarbij de weidevogels er minder last van hebben en zodat oeverbegroeiing kan aanslaan.

Foto 2. Overstroming 22 februari 2022

Foto 3. Overstroming 22 februari 2022

Foto 4. Schapen ingesloten door water, 22 februari 2022

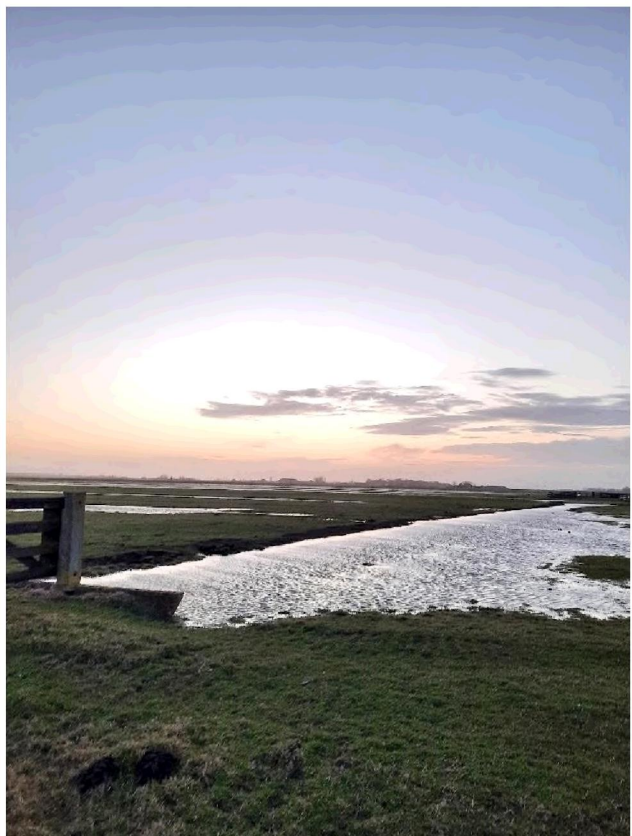

Foto 5 en 6. Overstroming 13 maart 2023

Foto 7. Schapen ingesloten door water, 13 maart 2023

Langs de buitenranden van de percelen vindt veel afslag plaats door het ontbreken van een beschermende rietkraag of beschoeiing. Een aantal rietkragen uit het verleden is door verschillende oorzaken verdwenen. Hierbij valt te denken aan verzoeting van het water, afkalving door weersinvloeden, op- en afgaan van ganzen, baggeren, aantasting door de Amerikaanse rivierkreeft en grote snoeken. Met stromachtig weer en een wind uit het zuiden tot zuidwesten gebeurt het regelmatig, dat er veel water het land op komt. Een aantal percelen komt hierdoor onder water te staan, soms alle percelen zoals bij de stormen in februari 2022. Ook dan is de afkalving uiteraard groot. Het overstromen komt omdat het land in de noordwestelijke hoek, aan het uiteinde van de polder, ligt. Dat betekent dat bij zuidwesten wind veel water uit de polder wordt opgestuwd naar deze hoek van de polder in Spijkerboor. Bij een windkracht 7 a 8 die enige tijd aanhoudt, wordt het water het land opgestuwd en staat het blank. Het is van belang de verdere afkalving van de kanten tegen te gaan door deze te beschermen, oeverbeplanting te herstellen, en daar waar de overbegroeiing nog aanwezig is (een dunne rietkraag) deze te beschermen. Om dit te realiseren is ook het enigszins ophogen van de kanten noodzakelijk, omdat anders het water bij een geringe windkracht al het land oploopt en nesten kapot maakt.

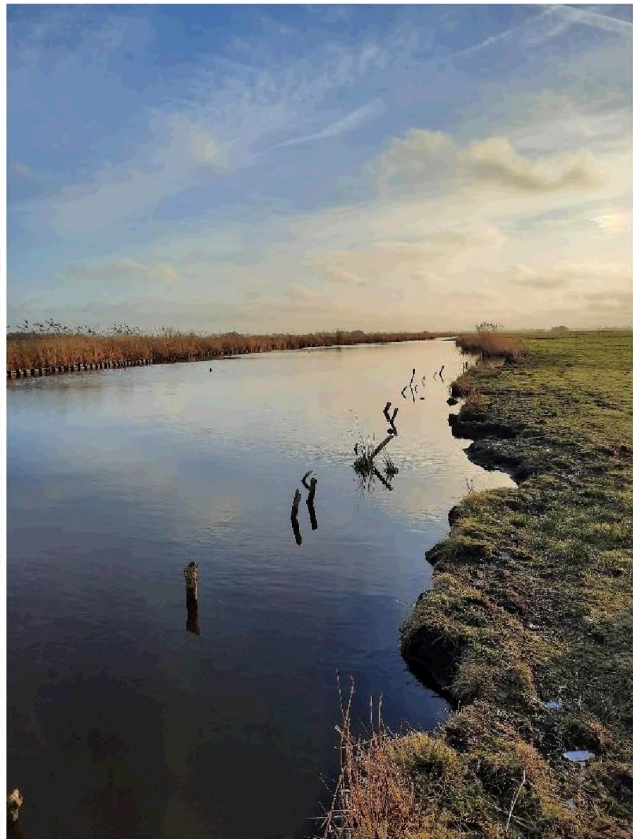

Foto 8 en 9. Links 12 maart 2021, rechts 2 februari 2022. In een verder verleden stond hier een dikke rietkraag.

Foto 10 en 11. Zonder bescherming/beschoeiing laten ook volwassen rietzoden los, 23 februari 2022

Foto 12. Afgekalfde kant grenzend aan het buiten polderwater, waar de weidevogelpullen niet bij op kunnen komen, 2024

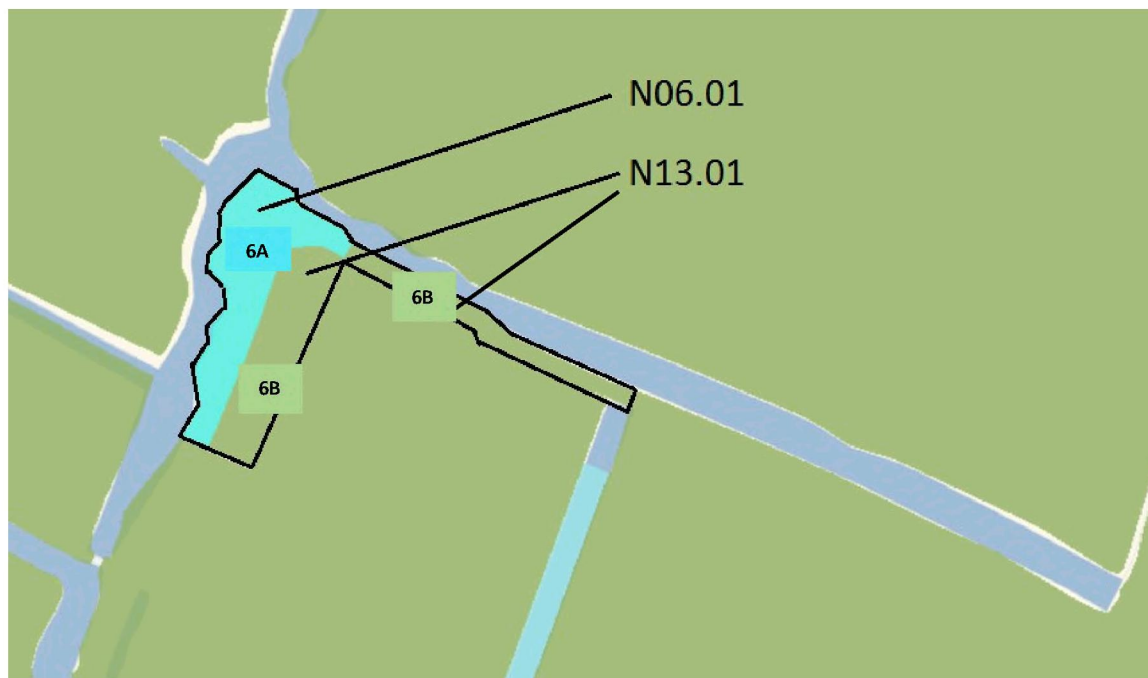
4. Beoogde situatie

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het beheer en de inrichting afgestemd worden op het natuurbeheertype Vochtig weidevogelgrasland (N13.01) en natuurbeheertype Veenmosrietland en moerasheide (N06.01).

In de toekomst zullen koeien (vleesvee) en schapen worden gehouden, die het natuurland extensief zullen begrazen en bemesten ten dienste van de weidevogels. Dit zijn de natuurbeheerders. Een natuurinclusieve, biologisch(-dynamische) dierhouderij met zeldzame Nederlandse dierenrassen is het doel. Omdat de dieren nodig zijn om te komen tot succesvol weidevogelbeheer en een gesloten kringloop, maakt de goedkeuring van de Omgevingsdienst IJmond en/of Noord-Holland om deze dieren te mogen houden integraal onderdeel uit van dit plan. Als deze dieren worden ingezet, is het beheer van de NNN-gronden als vochtig weidevogelgrasland gewaarborgd. De omvorming naar vochtig weidevogelgrasland gaat hand in hand met het akkoord van de Omgevingsdienst(en) om het land extensief te kunnen beheren met de dieren die ervoor nodig zijn. Dit betekent dat de goedkeuring van de Gemeente Wormerland en de omgevingsdiensten NHN en IJmond voor het houden van deze dieren (een N2000-activiteit), voor de realisatie van een vrijloop/potstal en een machineberging ten dienste van het natuurbeheer een voorwaarde is vanuit [REDACTED] voor de omvorming van deze landbouwgrond naar natuurland en de herinrichting van het land. We hebben elkaar nodig om dit te realiseren.

4.1. Graslandgebruik

Perceel 1 t/m 5 hebben over de gehele oppervlakte het beheertype vochtig weidevogelgrasland. Perceel 6 bestaat uit kadastrummer H984 (0,487 ha) en H982 (0,268). In dit plan is dit 1 perceel opgedeeld in 6A en 6B. Het stuk 6B is beheertype vochtig weidevogelgrasland. In de westelijke punt van perceel 6 ligt een stuk 6A: een strook met het beheertype veenmosrietland en moerasheide. Deze strook 6A is 3.423 m² groot, zie figuur 5. In onderstaande paragrafen wordt per beheertype aangegeven wat het beoogde beheer is.

Figuur 5. Beheertype N13.01 en N06.01

4.1.1. Vochtig weidevogelgrasland (N13.01)

De percelen zullen gedurende het jaar, dat de inrichting wordt uitgevoerd en na de omvorming tot weidevogelreservaat, weidevogelvriendelijk worden gebruikt om de doelstellingen van het natuurdoeltype vochtig weidevogelgrasland (N13.01) te verwezenlijken. De werkzaamheden zullen in een logboek bijgehouden worden. Het weidevogelbeheer wordt ingevuld zoals men dat van een goed natuurbeheerder

mag verwachten. Met zorg voor het land en voor de dieren die erin leven, waarbij de adviezen van VBNE en Part-Ner voor vochtig weidevogelgrasland worden geraadpleegd.

Dit beheer vormt in het voorjaar een mooi mozaïek met het beheer van de omliggende percelen in de polder. Door het laat maaien en beweiden wordt een voor weidevogel aantrekkelijk leefgebied geboden.

4.1.2. Veenmosrietland en moerasheide (N06.01)

Het perceel zal gedurende het jaar, dat de inrichting wordt uitgevoerd en na de omvorming tot reservaat, natuurvriendelijk worden beheerd om de doelstellingen van het natuurdoeltype Veenmosrietland en moerasheide (N06.01) te verwezenlijken. De werkzaamheden zullen in een logboek bijgehouden worden. Het beheer wordt ingevuld zoals men dat van een goed natuurbeheerder mag verwachten. Met zorg voor het land en voor de dieren die erin leven, waarbij de adviezen van BIJ12 voor Veenmosrietland en moerasheide worden geraadpleegd.

4.2. Inrichtingsmaatregelen

Om het beoogde beheer uit te voeren met de dieren maar ook met moderne, aangepaste, zo licht mogelijke tractoren en machines dienen inrichtingsmaatregelen te worden uitgevoerd. Deze inrichtingsmaatregelen komen ten goede aan goed weidevogelbeheer op de om te vormen gronden.

Greppels

De waterhuishouding is sterk verouderd en functioneert niet meer. De oude stenen potjes/stenen afvoerpijpjes zijn veelal stuk en liggen niet meer op afschot. Het water wordt onvoldoende snel afgevoerd bij hevige regenval of een overstroming met zuidwesten wind, waardoor de eieren van de weidevogels in het water kunnen gaan drijven en het land te lang onder water staat waardoor zowel het bodemleven als de grassen en kruiden dood gaan. Daarnaast is het onmogelijk om achterin het land water in de greppels te krijgen bij droog weer en dus wanneer de weidevogels hier behoefte aan hebben. Om dit te verbeteren is het nodig op veel meer plaatsen waterinlaten aan te brengen, waterkeringen, nieuwe greppelpijpen voor aan- en afvoer van water. Bij de uiteinden van de greppelpijpen worden de kopeinden verbreed. Dit is nodig om het water te keren en in de greppels en op het perceel te houden.

Dammen en sloten

De duikers onder de dammen zijn stuk en in elkaar gezakt, waardoor het water er nauwelijks door stroomt. Om de watertoevoer en -afvoer goed te kunnen regelen zullen de huidige, grotendeels ingestorte duikers en de dammen vervangen moeten worden. Ook zijn er twee nieuwe sloten nodig: 1 verlenging van een huidige sloot en 1 greppel, die vervangen wordt door een sloot. Dan kunnen de greppelpijpen rechtstreeks op de sloot afwateren en kan er water ingelaten worden. Op dit moment wordt het water geleid van de ene greppel naar de volgende greppel, naar een hoofdgreppel naar een sloot en moet het water vervolgens nog de lange weg naar het gemaal afleggen. Door twee sloten te graven zal het water een directere weg afleggen. Daarnaast zal 1 sloot worden omgelegd voor een directere route landinwaarts en uit, en worden voorzien van een waterinlaat. Op diverse locaties in het land zal grond aangebracht worden om ervoor te zorgen dat het land minder snel overstroomt bij zuidwestenwind. Dit gaat met name om de slootkanten die grenzen aan het polderbuitenwater. Daarnaast worden een aantal binnensloten verbreed om de opvang- en afvoercapaciteit van het water te vergroten bij clusterbuien, en bij droogte de aanvoercapaciteit te vergroten. Aan het eind van een sloot is bij de dam danwel een houten damwand, danwel een inlaat/stuw opgenomen.

Waterinlaten en dammen

Op een aantal strategische plaatsen zijn handmatige waterinlaten gepland, zodat water in de greppels gelaten kan worden en dit op de afzonderlijke percelen apart geregeld kan worden afhankelijk van de beweiding en de locatie waar de weidevogels naartoe zijn gemigreerd. De meeste nieuwe dammen worden uitgerust met een waterinlaat en een aantal dammen zonder waterinlaat. Waar nodig hebben de dammen een verharde ondergrond; op een aantal plaatsen is dit niet nodig. Eén van de dammen vormt een oversteek naar het reeds bestaande natuurland. Deze dam is essentieel voor voor- en nabeweiding

van de percelen rondom huis en aan de overkant, om zo het gewenste mozaïek voor de weidevogels te creëren en de percelen achterin het land, waar de meeste weidevogels broeden, meer rust te kunnen geven. De dammen worden uitgerust met een damhek, zodat de grazende dieren op het perceel blijven.

Dam 8 voorziet in een verbinding tussen de achterste twee grote percelen (stuk 4 en 5). Deze dam maakt het mogelijk het voorste deel van deze twee percelen voor te weiden met vee en deze van stuk 4 naar 5 en andersom te verplaatsen, zonder helemaal naar achteren te moeten met het vee (naar dam 7), wat verstoring van de weidevogels met zich mee zou brengen (wij rasteren het perceel dan halverwege af met schrikdraad). Voor de weidevogels is deze extensieve beweiding van groot belang, omdat dit insecten aantrekt en diverse grashoogtes realiseert (mozaïek).

Wiepenbeschoeiing

De afkalving in de voorbije jaren heeft gezorgd voor zeer steile kanten, waar weidevogelpullen niet op en af kunnen komen. Daarnaast zijn er door de afkalving rietkragen verdwenen en is de rietkraag die er nog staat erg dun geworden met gaten erin, waar ganzen bij op en af gaan. Deze dient te worden beschermd, omdat anders deze rietkraag in zijn geheel verdwijnt. Om deze afkalving tegen te gaan zal er een dikke wiepenbeschoeiing worden aangebracht met een biodoek erachter, en daarachter de beplanting op de plaatsen waar geen riet (meer) groeit. Een dubbele wiepenbeschoeiing is een bewuste keuze op basis van de minder goede ervaring met lichte, dunnere wiepenbeschoeiing. De invloeden van weer en wind, woelende snoeken in de kanten, etende Amerikaanse rivierkreeften, zoet water en ganzen die aan land gaan, zorgen ervoor dat de natuurlijke begroeiing de functie van een beschoeiing moeilijk overneemt. Om deze kans te vergroten en ervoor te zorgen dat het riet/gele lis stevige wortels kan maken, is gekozen voor een dubbele wiepenbeschoeiing met zo stevig mogelijke beplanting. Voor de beschoeiing en beplanting, aan de landkant grenzend met het polderbuitenwater, wordt de kant verstevigd en verhoogd, zodat deze met zuidwesten wind niet direct overspoelt, de eieren gaan drijven en afkalving minder kans krijgt. Daarnaast worden er voorlopig twee draden gespannen in de sloot achter de wiepenbeschoeiing, die voorkomen dat ganzen aan land komen zodat de oeverbeplanting kan groeien en niet kapot gaat (maar waar de weidevogels, vissen en andere vogels wel onderdoor kunnen).

Overstortstuwen/putten

Met de overstortstuwen en -putten kan het waterpeil geregeld worden. Door stapelbalken uit te nemen vloeit er water over de stuw, komt het waterniveau in de sloot hoger te staan en loopt het water de greppels in. De overstortputten aan het einde van de greppels worden aangebracht om het water in de greppel te houden. De overstortstuwen houdt het water in de sloot op niveau van een perceel. De stuw met inlaat achterin het land, tussen perceel 4 en 5 is uitgerust met een automatische vlotter (automatische vlotterinlaat), daar waar de andere stuwen en inlaten handmatig bedienbaar zijn. Indien deze voorafgaand aan de komst van de weidevogels in het voorjaar goed is afgesteld, is het niet meer nodig om te voet het land in te gaan helemaal naar achteren om het waterniveau te regelen, waardoor de weidevogels niet verstoord worden.

Sloten en kopeinden

Voor de wateraan- en afvoer zal 1 sloot worden verlengd en 1 sloot worden gegraven. De grond, die uit de twee te graven sloten komt, zal op het land weer worden ingezet voor het ophogen van kanten en kopeinden, waar nu het water het land oploopt waardoor nesten kunnen gaan drijven en oeverbegroeiing moet gaan groeien. Een aantal sloten wordt verbreed, zodat de waterhuishouding in balans is en het waterpeil makkelijker omhoog kan worden gebracht op de percelen zodra de weidevogels daar behoefte aan hebben. De kopeinden zullen worden verbreed gelijktijdig met het vervangen van de greppelpijpen. Dit is nodig om het water te keren/te stoppen en op het perceel te houden, zonder dat het bovenlangs de sloot in loopt. Grenzend aan het polderbuitenwater is het van belang de kant te verstevigen met grond om toekomstige afkalving tegen te gaan en de balans tussen overstroming en droog houden goed te houden. Daarnaast is dit noodzakelijk om ervoor te zorgen, dat oeverbegroeiing een kans krijgt om aan te slaan.

Uitkrabben veenmosrietland

Het veenmosrietland op perceel 6 met natuurdoeltype N06.01 zal worden uitgekraabd om de groei van veenmos en andere plantensoorten, die thuis horen in een veenmosrietland te stimuleren, inclusief het maaien en afvoeren van het riet.

Inzaaien kuikengraskruidenmengsel en bekalking

Een pH van de bodem hoger dan 4,6 is van belang voor een rijk bodemleven, voor stimulering en behoud van kruidenrijkheid en om een overmaat van pitrus en verruiging te beperken. De zuurgraad heeft een grote invloed op het aantal regenwormen. Een goede bodemkwaliteit zorgt voor veel voedsel in de grond waar de weidevogels van profiteren: voor volwassen weidevogels vooral regenwormen en emelten, voor kuikens (insecten)larven. Een goede bodemkwaliteit zorgt voor de open, structuur-, kruiden- en insectenrijke vegetatie, die essentieel is voor de kuikens. Over het algemeen is de pH van veengrond aan de lage kant. Om te bepalen wat de pH en uitgangssituatie is, zal een grondmonster worden genomen. Bij een pH beneden de 4,6 zullen percelen wordt bekalkt met zeeschelpen en worden voorzien van een granulaat met mineralen, die de pH en het bodemleven positief beïnvloeden. Daarnaast zullen we de biodiversiteit vergroten voor de weidevogelpullen en kruiden introduceren, die niet of nauwelijks in de zaadbank aanwezig zijn. Daartoe zullen wij de percelen doorzaaien met een inheems kruidenmengsel voor kuikenland met kruiden die insecten(larven) aantrekken.

In tabel 2 is een overzicht weergegeven van de voornaamste uit te voeren maatregelen. De lengte en/of aantal is hierbij genoteerd. In bijlage 1 zijn de locaties van de maatregelen weergegeven. Deze kaart is beter digitaal te bekijken, waarbij er ook op de maatregel geklikt kan worden zodat een omschrijving en een foto van de uitvoering te zien is. Voor de details van de inrichting verwijzen we naar de uitgebreide bijlage bij de offerte.

Tabel 2. Uit te voeren inrichtingsmaatregelen

Maatregelen	Aantal/lengte
Overstortstuw	4x
Overstortput bij dam	1x
Overstortput bij greppels	6x
Inlaatput bij greppels	3x
Dam met automatische vlotterinlaat	1x
Handmatige waterinlaat	5x
Dam	16x
Duiker vuurlijn	1x
Greppelpijpen, diameter 125 mm	1.795 meter
Greppelpijpen, diameter 160 mm	475 meter
Te graven sloot	3x
Te dempen sloot	1x
Te verbreden sloot	4x
Aan te brengen grond, inclusief inzaaien	6.000 m ³
Tijdelijke brug en rijplaten	1x
Wiepenbeschoeiing	1.385 meter
Grond direct achter de beschoeiing	775 m ³
Nieuwe rietbeplanting achter de wiepenbeschoeiing waar nodig.	1x
Riet maaien en afvoeren en uitkrabben veenmosrietland	1x
Grondmonster, bekalking en mineralenbemesting	1x

4.3. Motivatie inrichtingsmaatregelen

In onderstaande tabel 2 wordt per inrichtingsmaatregel de motivatie gegeven waarom het voor de weidevogels een meerwaarde heeft om de maatregelen uit te voeren.

Tabel 3. Motivatie per inrichtingsmaatregel

Inrichtingsmaatregel	Motivatie
Overstortstuwen en -putten	Met de overstortstuwen en -putten kan het water hoog gehouden worden in de sloten en de greppels. Er wordt handmatig water opgezet door stapelbalken weg te nemen. Ook kan het waterniveau tussen de verschillende percelen apart worden geregeld, voor het goede waterniveau voor de weidevogels op hogere en lagere percelen, af te stemmen op het jaargetijde, en op beweide/niet beweide percelen.
Automatische vlotter inlaat	Achterin het land zal het water via een inlaat worden binnengelaten, die is uitgerust met een automatische vlotter, zodat het waterniveau altijd automatisch op het goede niveau is. Als de vlotter goed is ingesteld, is het niet nodig om er naartoe te lopen als de weidevogels broeden, waardoor de weidevogels niet verstoord worden. Deze inlaat is voorzien van een terugloopvoorziening, conform de voorwaarden van HHNK, zodat bij een hoog polderwaterniveau het water de sloot instroomt voor een waterbuffer.
Handmatige inlaten	Op diverse plaatsen grenzend aan het polderwater worden inlaten geplaatst, zodat water in de sloten en vervolgens in de greppels kan komen. Met behulp van de overstortputten en -stuwen is dat per perceel te regelen, gericht op hetgeen de weidevogel nodig heeft.
Greppelpijpen	Met de oude stenen greppelpijpen, die veelal kapot zijn en te hoog liggen, kan de watertoevoer en -afvoer niet goed worden gereguleerd. Zowel de aan- als afvoer van water is hierdoor onvoldoende. In droge omstandigheden kan er geen water worden in de greppels worden gelaten, omdat het water de greppels niet instroomt. In natte omstandigheden kan het water onvoldoende worden afgevoerd, waardoor er te veel plaspvorming op het land ontstaat met overstroming van nesten en stervend bodemleven als gevolg. De potjes zullen vervangen worden door greppelpijpen. Iedere greppel zal met een greppelpijp verbonden worden aan de aangrenzende sloot. Daarnaast zal er ook een aantal buizen gelegd worden om de waterafvoer en watertoevoer tussen sloten onderling mogelijk te maken (duikers, meestal onder dammen).
Dammen, al dan niet met kolk/duiker	De duikers in de dammen zijn grotendeels ingestort. Hierdoor kan het water niet goed aangevoerd en afgevoerd worden. Deze dammen zullen vervangen moeten worden en worden uitgevoerd met een eenvoudig draaihek. Een aantal dammen wordt met een inlaat uitgerust, zodat polderwater in de sloot en daarna in de greppels kan worden gelaten. Op een aantal plaatsen zijn percelen niet goed verbonden door middel van een dam. Deze zijn wel nodig, zodat vee op de percelen gebracht kunnen worden, waar zij

	voor- en nabeweidings zullen verzorgen om zo verschillende grashoogtes te creëren voor de weidevogels en pullen (mozaïek) en zodat hun bemesting insecten aantrekt voor de pullen. Zie plattegronden.
Te graven sloten	Om de afwatering en toevoer van water op perceel 1, 2 en 3 goed te kunnen regelen, worden 3 nieuwe sloten gegraven en 1 sloot gedempt op perceel 1 (verlegd). De percelen hebben nu geen goed afwatersysteem, waardoor de greppels lang vol blijven staan en soms het gehele perceel onder water staat. Daardoor gaat de begroeiing en het bodemleven dood. Door de sloten te graven kunnen de greppels afwateren en is het natter houden van de percelen ook beter regelbaar, zonder dat het te nat is voor de weidevogels. De grond die uit de te graven sloten komt, wordt hergebruikt in het project.
Aan te brengen grond	In een strook langs de sloten wordt grond aangebracht. Door het aanbrengen van de grond blijft een strook/slootkant droog, kan de natuurlijke nieuwe begroeiing aansterken en is de afkalving minder. Daarnaast wordt grond aangebracht bij de greppelpijpen op de kopeinden. Deze kopeinden worden breder om het buitenwater te keren en het ingelaten water in de greppels te houden. Anders stroomt het water overlangs uit de greppels naar de sloot. Daarnaast worden op die manier de greppelpijpen beschermd.
Wiepenbeschoeiing	Bij een aanzienlijk aantal oevers is de oeverbegroeiing verdwenen en zijn de kanten afgekald, wat resulteert in rechte kanten, waar weidevogelpullen niet op en af kunnen komen, dan wel waar land elk jaar verdwijnt omdat er geen beschoeiing of begroeiing meer is. Daarom zal er een wiepenbeschoeiing worden aangebracht. Omdat een enkele wiepenbeschoeiing moeilijk blijkt stand te houden, is een dubbele wiepenbeschoeiing voorzien met daarachter bidoek. Een natuurlijke oeverbescherming van lokale planten en riet krijgt op die manier de kans om goed te wortelen, met als doel dat deze in de toekomst een permanente natuurlijke oever zal vormen.
Uitkrabben veenmosrietland	Op perceel 6 bevindt zich een stuk veenmosrietland met doeltype N06.01. Om de groei van veenmos te stimuleren wordt deze rand uitgekraabd en wordt het riet aldaar gemaaid en afgevoerd.
Grondmonster, bekalking/mineralenbemesting en inzaaien kuikenlandzaadmengsel	Voldoende voedsel voor de weidevogels en hun pullen is van levensbelang. Een pH van 4,6 of hoger is nodig voor een goed bodemleven en voldoende wormen. Om de pH op orde te krijgen, wordt na een meting d.m.v. een grondmonster zeeschelpenbekalking en mineralenbemesting (granulaat) op de percelen aangebracht. Om de biodiversiteit en kruidenrijkheid te stimuleren, zullen de percelen worden doorgezaaid met een kuikenlandmengsel, dat in de toekomst meer insecten(larven) aantrekt, die als voedsel dienen voor de pullen.

4.4. Tijdsplanning

Na het krijgen van de beschikking zal zo snel mogelijk gestart worden met de werkzaamheden. De planning is dat de inrichtingsmaatregelen in het najaar van 2027 zijn afgerond. In tabel 3 is de planning weergegeven voor de inrichtingsmaatregelen.

Tabel 4. Tijdsplanning voor inrichtingsmaatregelen

Inrichtingsmaatregel	Uitvoering
Indienen inrichtingsplan	Februari 2025
Terugkoppeling provincie	April 2025
Aanvragen vergunningen, waar van toepassing	Januari-april 2025
Start inrichtingsmaatregelen	Juli 2025, mits het weer het toelaat en de weidevogels klaar zijn.
Afronding inrichtingsmaatregelen	Najaar 2027. Dit is een inschatting en onder voorbehoud. In de afgelopen jaren zijn er natte voorjaren en najaren geweest, waarbij het niet raadzaam is met machines het land te betreden, omdat er dan te veel schade wordt gemaakt (spoorvorming/verdichting/structuurbederf).

4.5. Begroting inrichtingsmaatregelen

Per inrichtingsmaatregel is een begroting gemaakt van de kosten. Deze begroting is weergegeven in tabel 5.

Tabel 5. Begroting voor inrichtingsmaatregelen

Maatregel	
Projectleiding	Zie offerte HDD Advies, bijlage 1
Omgevingsvergunning/watervergunning en ecologische werkprotocol	Zie offerte HDD Advies, bijlage 2
Totale herinrichting, <i>bestaande uit</i> :	Zie offerte Watermaten BV, bijlage 2
- Herinrichtingsmaatregelen	Zie offerte Watermaten BV, bijlage 2
- Algemene kosten, zoals plankosten, voorbereiding, overleg, keet en sanitair	Zie offerte Watermaten BV, bijlage 2
- Onvoorziene werkzaamheden	Zie offerte Watermaten BV, bijlage 2
- Onvoorziene prijsstijgingen materiaal	Zie offerte Watermaten BV, bijlage 2
Overgangsbeheer	18,234 hectare, zie tabel 6
Grondmonster	Zie offerte GroenBalans, bijlage 12
Aan te vragen subsidie SKNL herinrichting	

Voor de kosten van het beheer gedurende de periode dat de inrichting naar schatting volgens planning is afgerond en een SNL-N subsidie kan worden verkregen, is een beheervergoeding in de begroting opgenomen. De vergoeding voor het beheerjaar 2024 betreft € 830,24 per hectare per jaar voor N13.01 en € 1.421,73 per hectare per jaar voor N06.01 (gebaseerd op de tarieven van bij12 in 2024). De vergoeding bedraagt over de betreffende maanden en hectares in totaal € 5.113,69, zie tabel 6.

Tabel 6. Kosten overgangsbeheer

Perceelnummers	Oppervlakte (ha)	Aantal maanden	Vergoeding per hectare per jaar	Vergoeding totaal
1 t/m 6 (N13.01)	17,8917	4*	€ 830,24	€ 4.951,47
Perceel 6 (N06.01)	0,3423	4*	€ 1.421,73	€ 162,22
Totaal	17,8800			€ 5.113,69

* Voor september t/m december 2027. Prijspeil 2024, subsidietarieven beheerjaar 2024, www.BIJ12.nl. Aan te passen aan de actuele tarieven.

4.6. Financieringswijze

Voor de kosten van de inrichtingsmaatregelen en –beheer zal een subsidie worden aangevraagd in het kader van kwaliteitsimpuls voor Natuur en Landschap (SKNL) om het land om te vormen tot reservaat met natuurdoeltype N13.01 (vochtig weidevogelgrasland) en N06.01 (veenmosrietland en moerasheide).

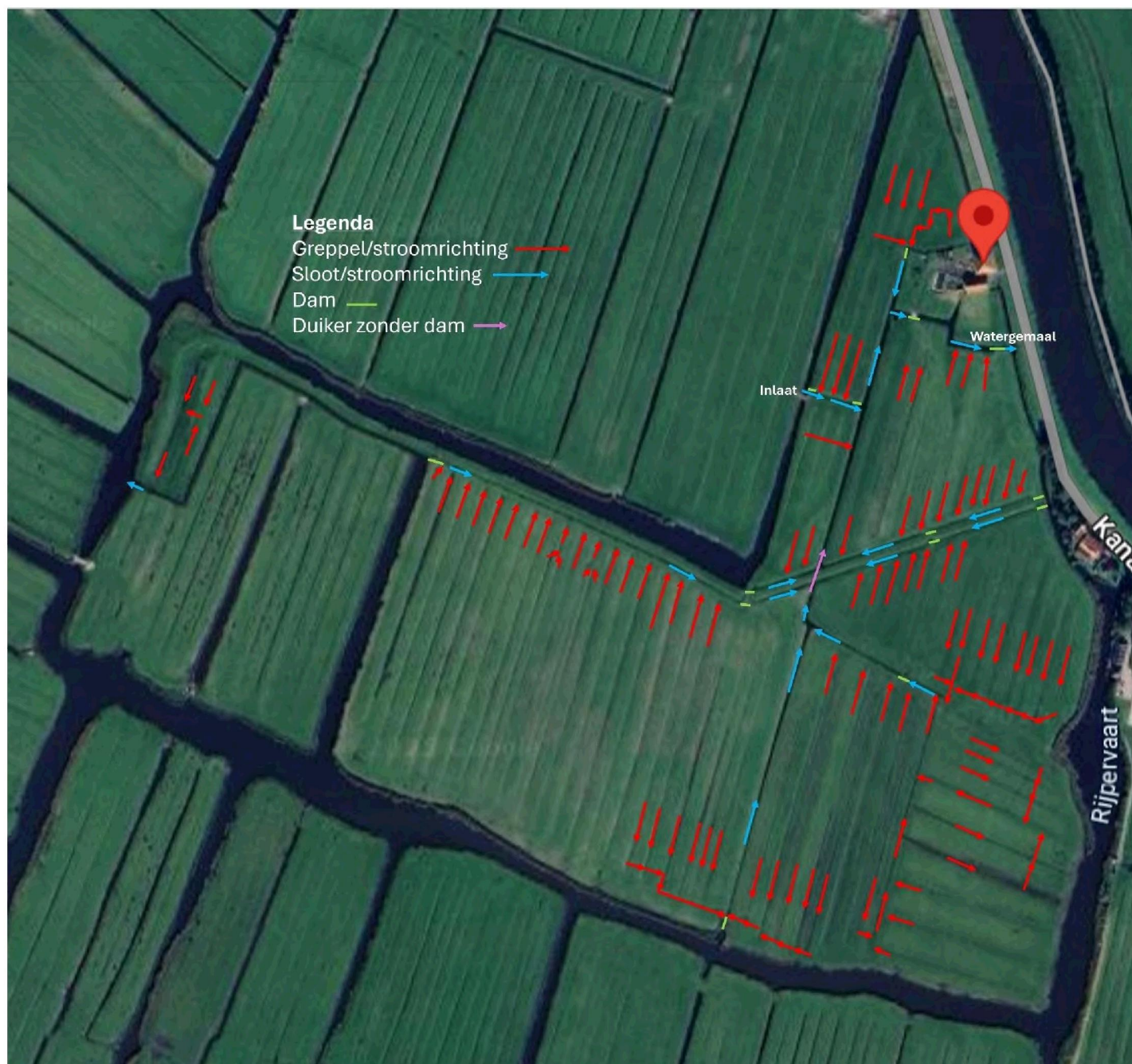
De subsidieaanvraag voor deze herinrichting is om te komen tot het meest efficiënte en effectieve beheer van het vochtig weidevogelgrasland en veenmosrietland. Deze aanvraag is gekoppeld aan:

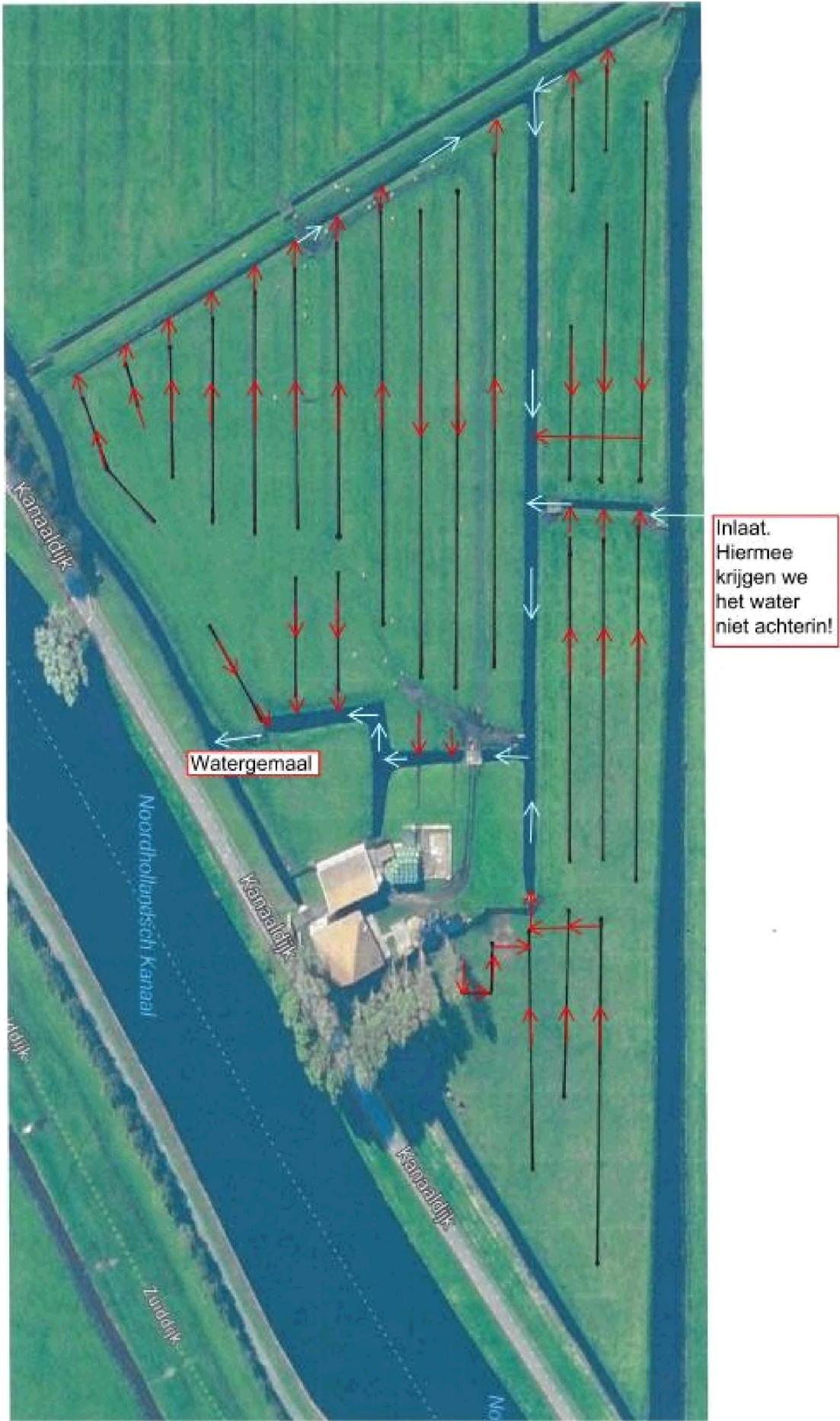
1. de aanvraag voor de functieverandering van landbouwgrond naar natuur en
2. goedkeuring van onze aanvragen bij de omgevingsdiensten voor het houden van de dieren die nodig zijn voor het beheer van de natuur (N2000 activiteit) en voor het huisvesten van de dieren in de winter (realisatie potstal, en een machineberging voor de machines).

3.

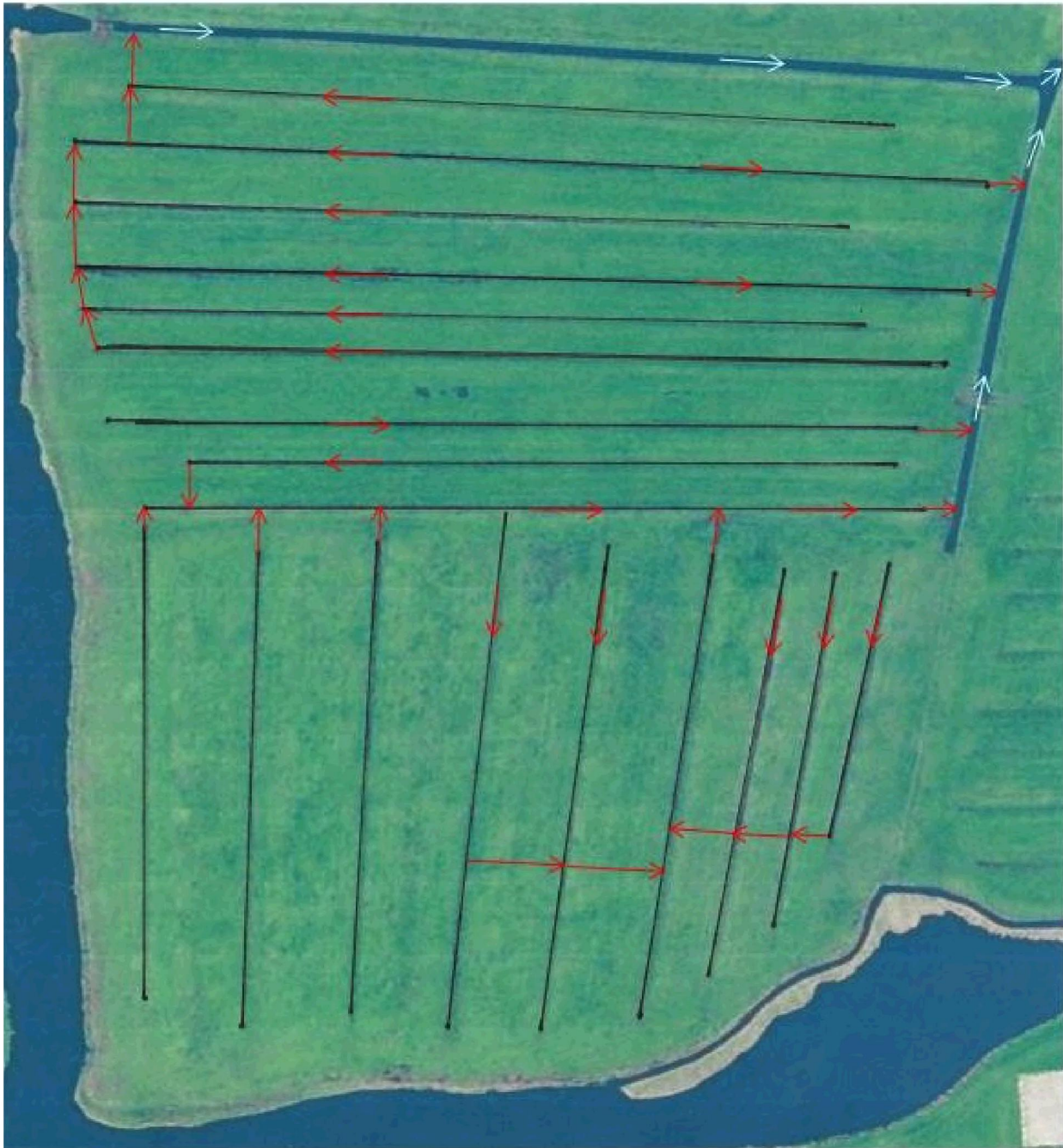
Indien het plan van de herinrichting niet wordt goedgekeurd en/of de dieren niet kunnen worden gehouden voor het beheer, dan vervalt onze aanvraag voor de functieverandering en de herinrichting onherroepelijk.

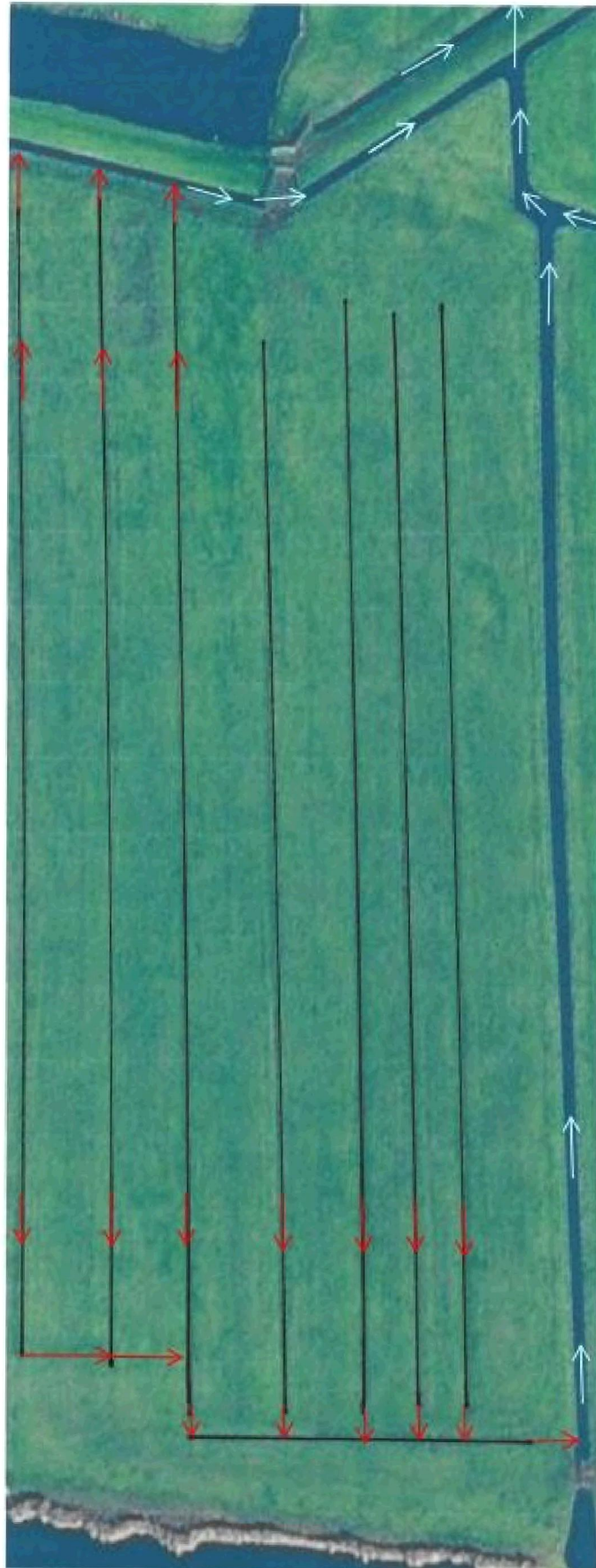
Bijlagen. Tekening huidige inrichting

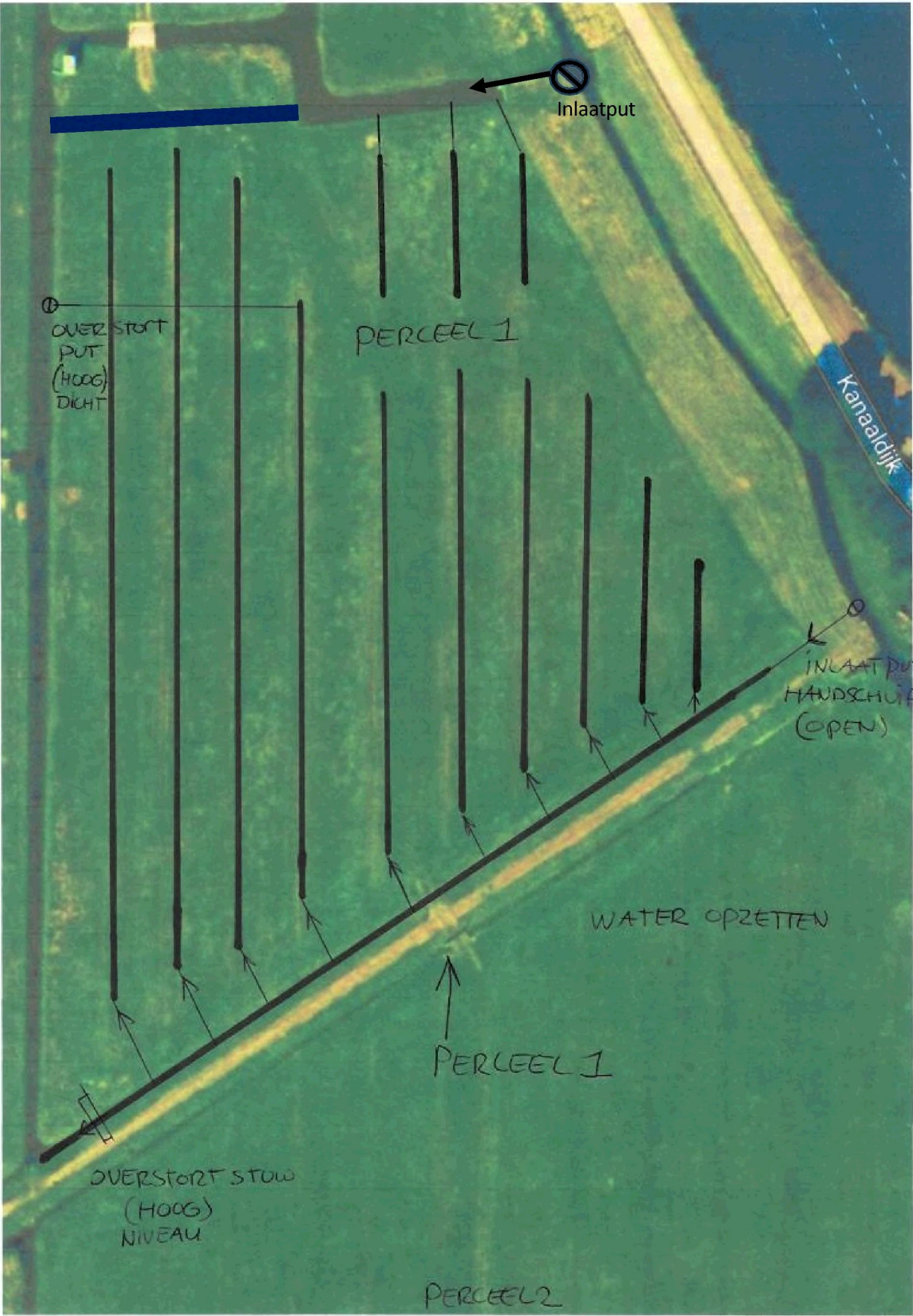

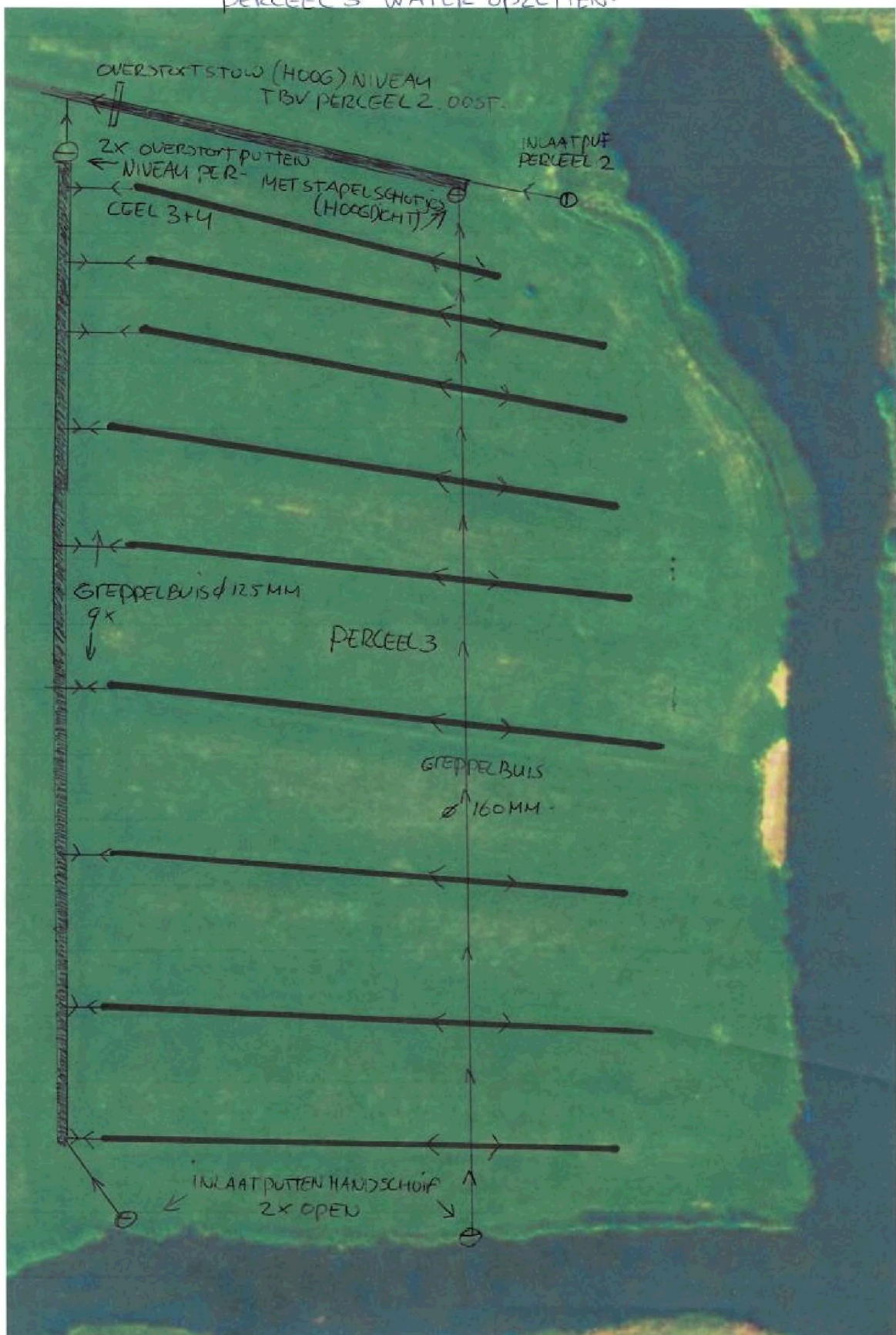
Inrichtingsplan

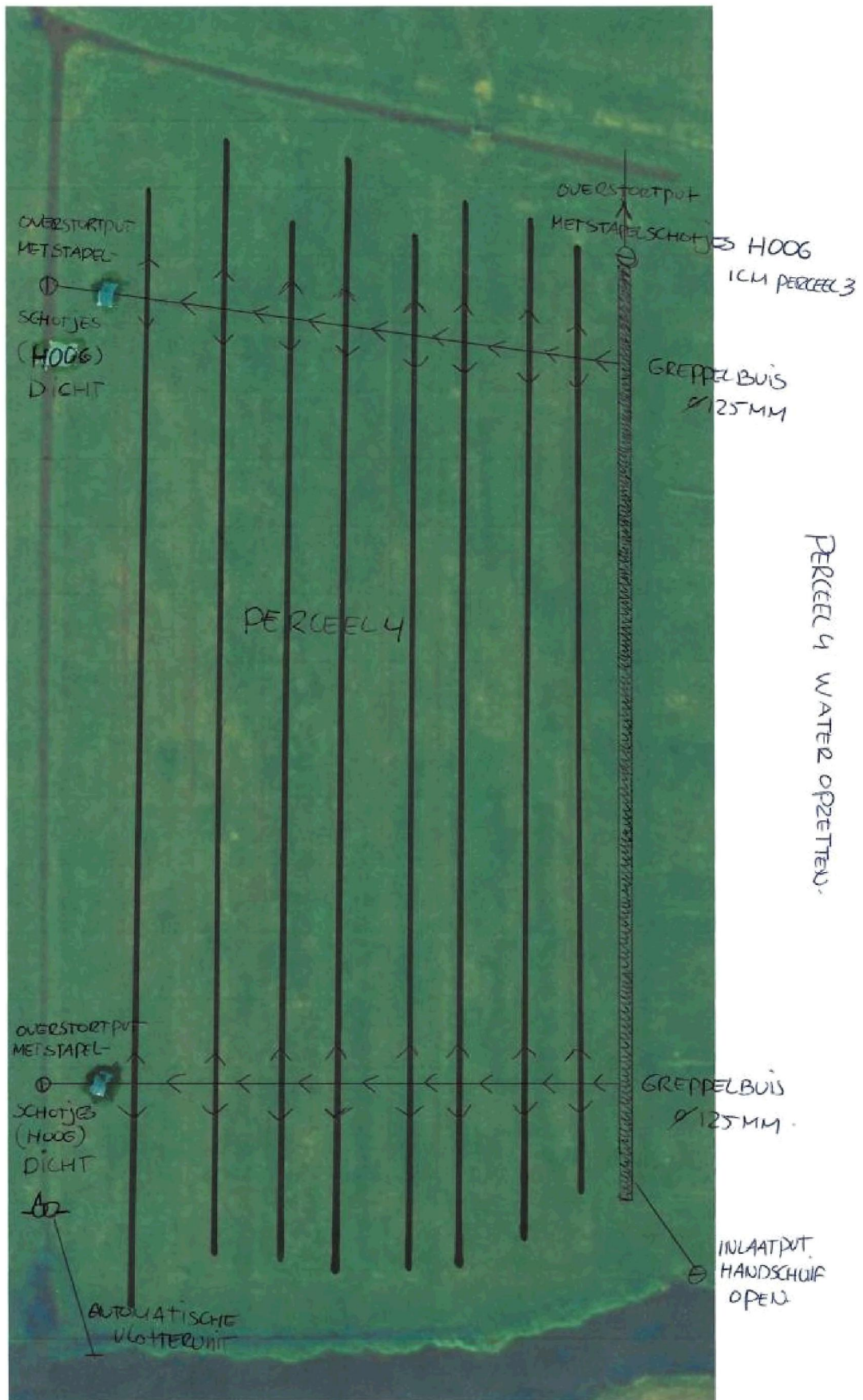
Bijlage. Tekening toekomstige waterhuishouding: water aanvoeren

PERCEEL 3 WATER OPZETTEN.

PERCEEL 3 WATER OPZETTEN.

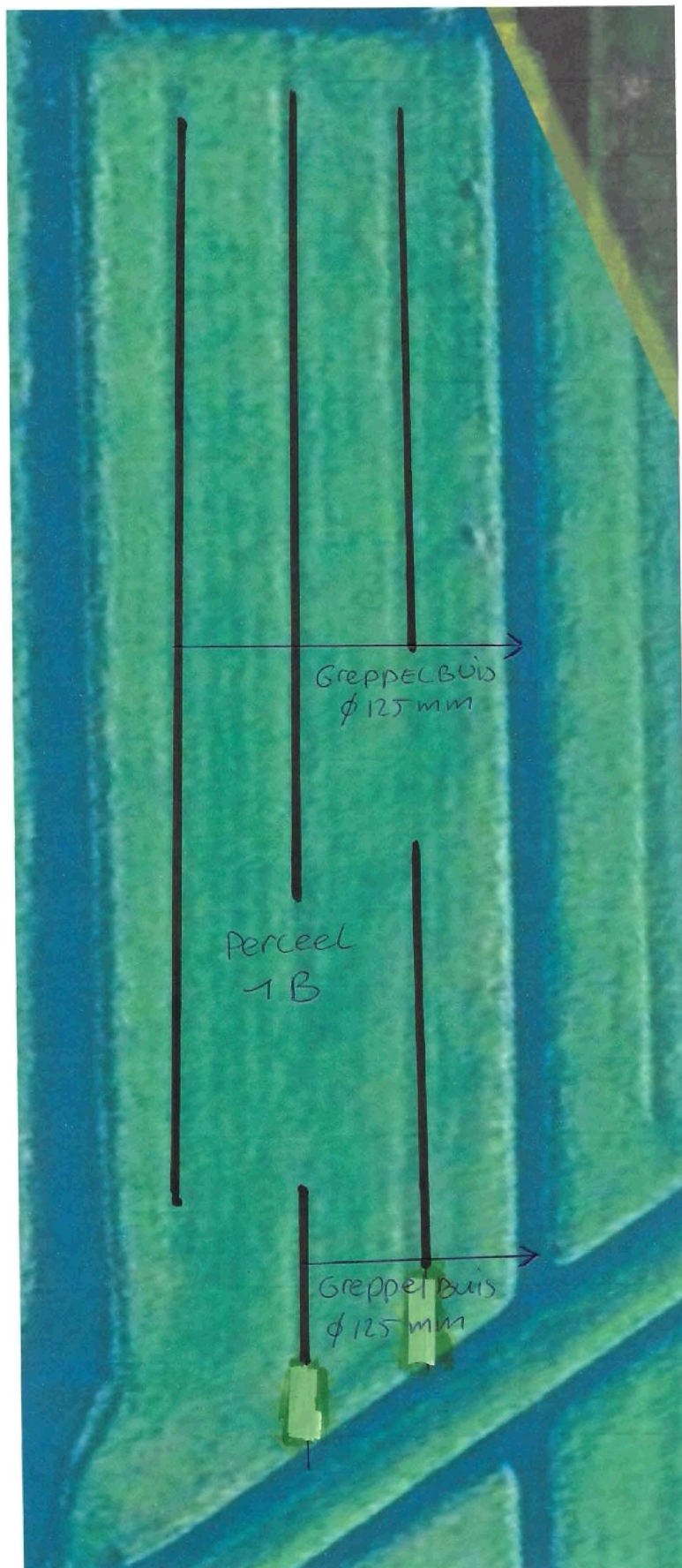
34

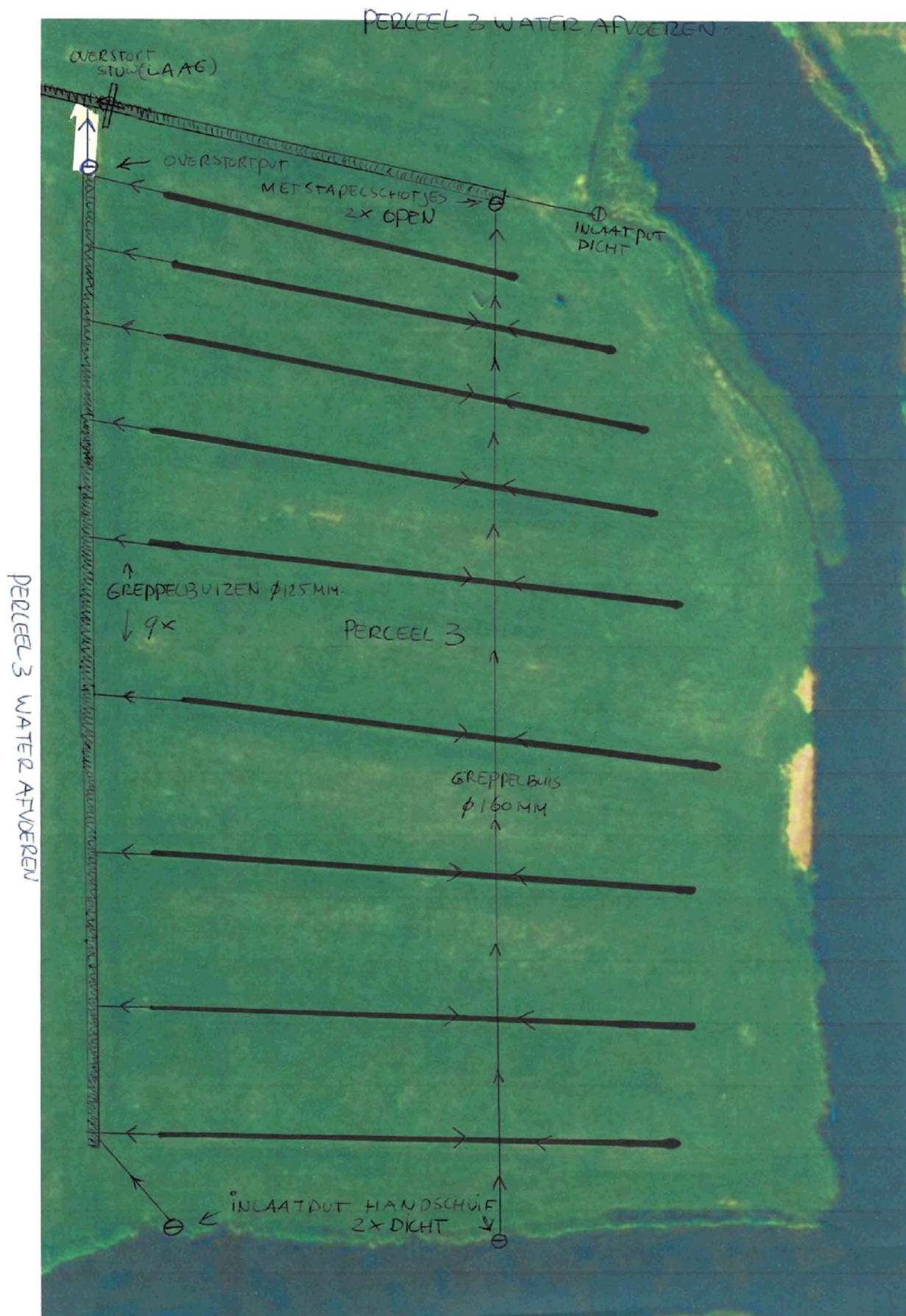
WATER AFVOEREN PERCEEL 1A

WATER AFVOEREN.
PERCEEL 1 B

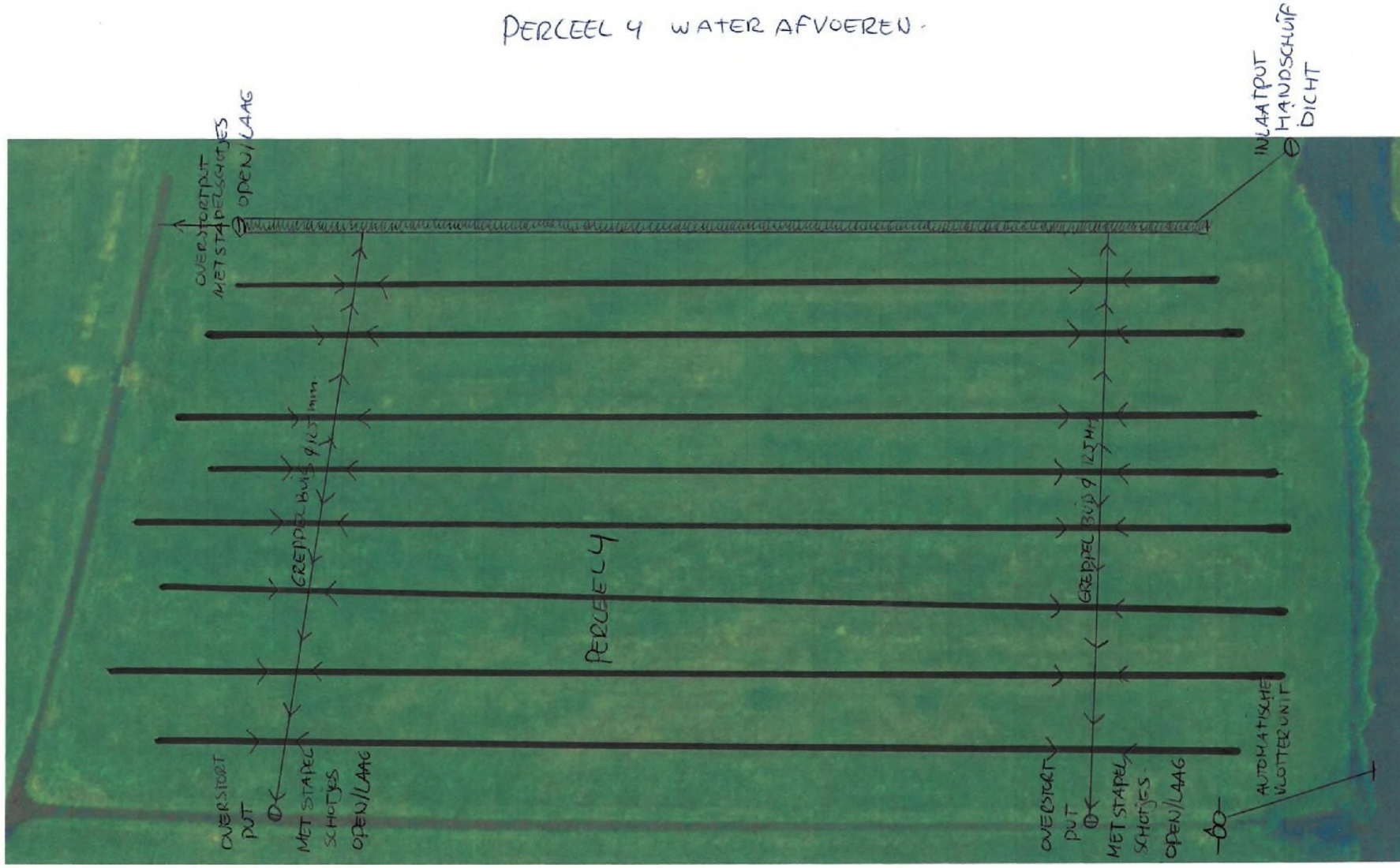

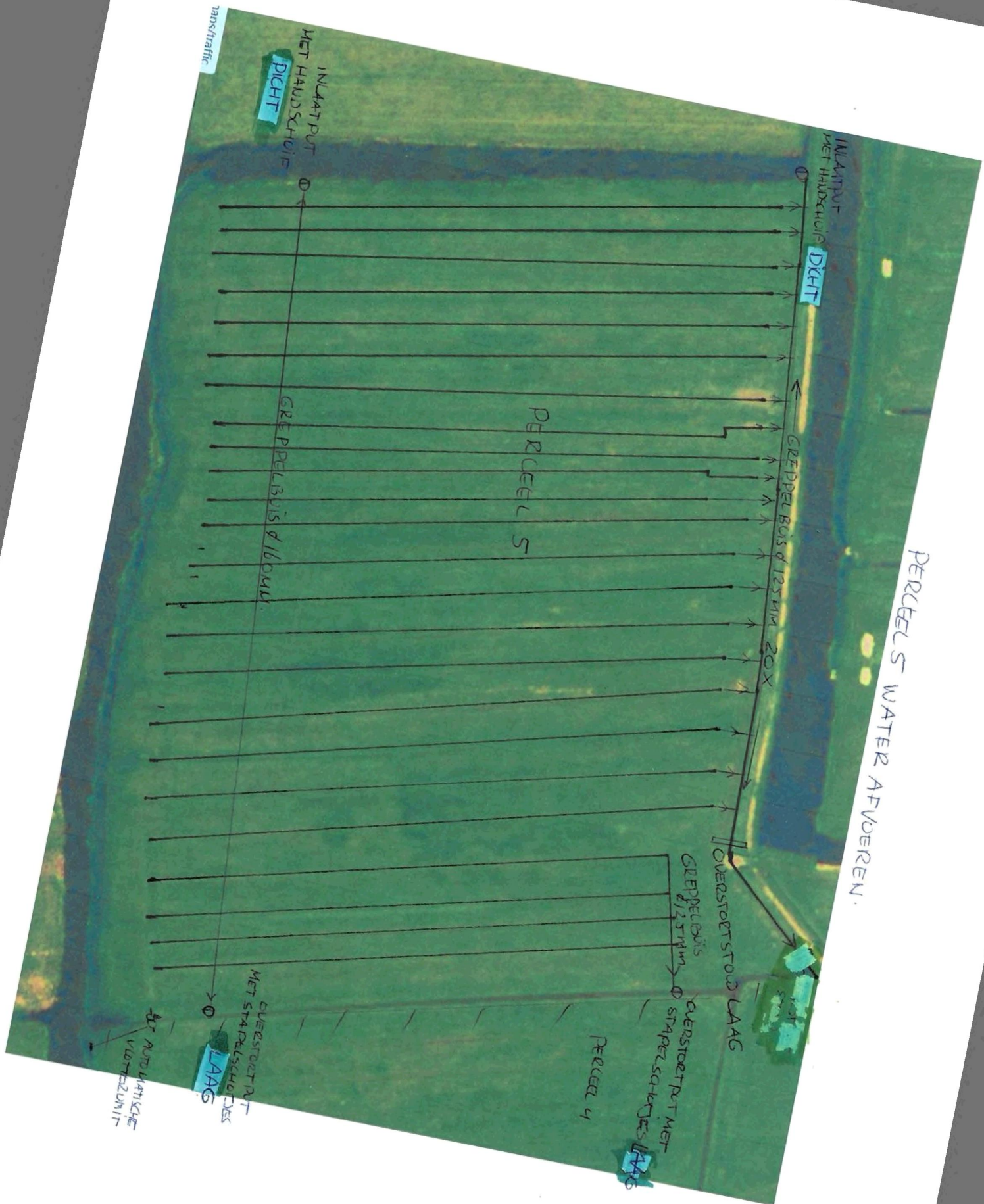

PERCEEL 4 WATER AFVOEREN.

PERCEELS WATER AFVOEREN.

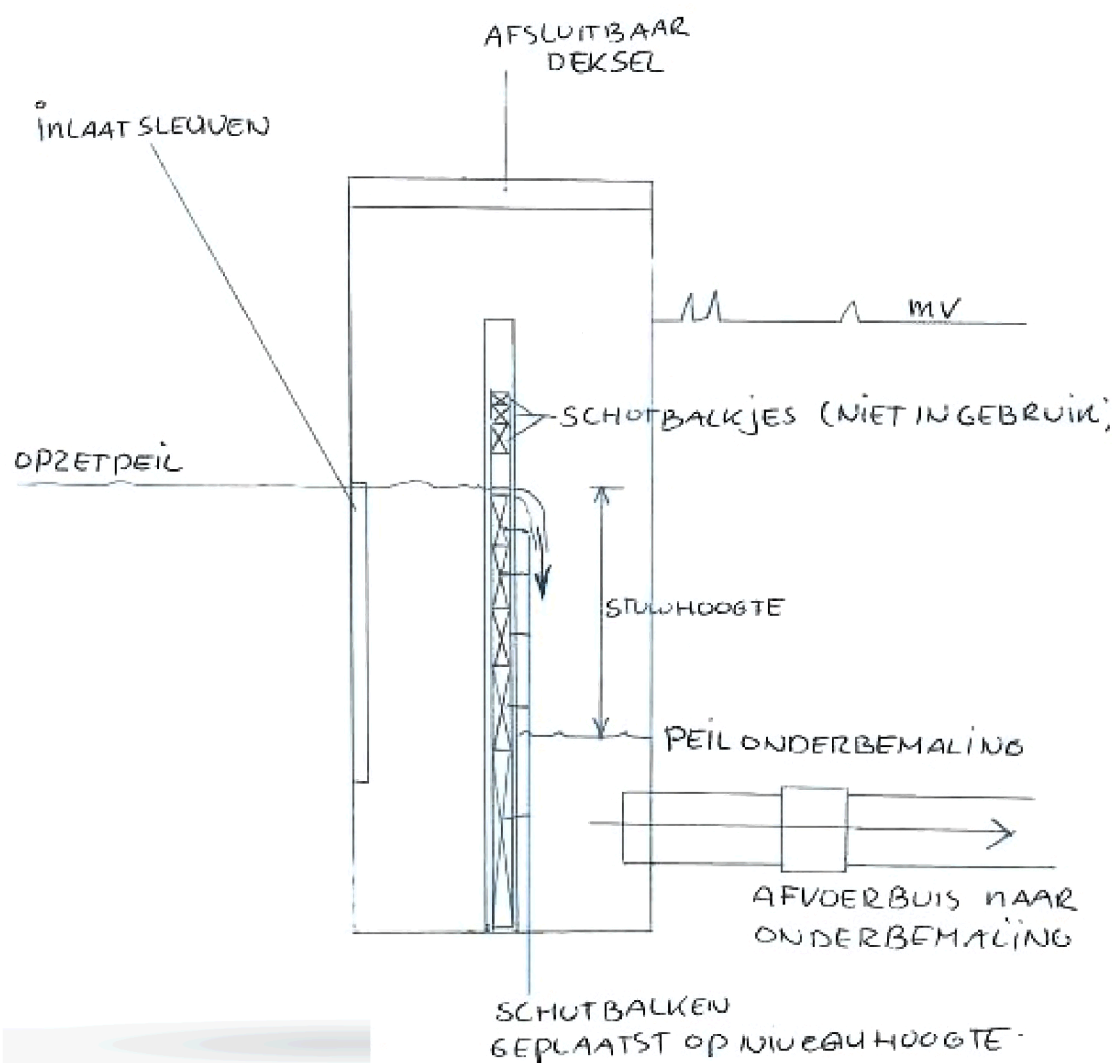
PERCEEL 6 WATER AFVOEREN

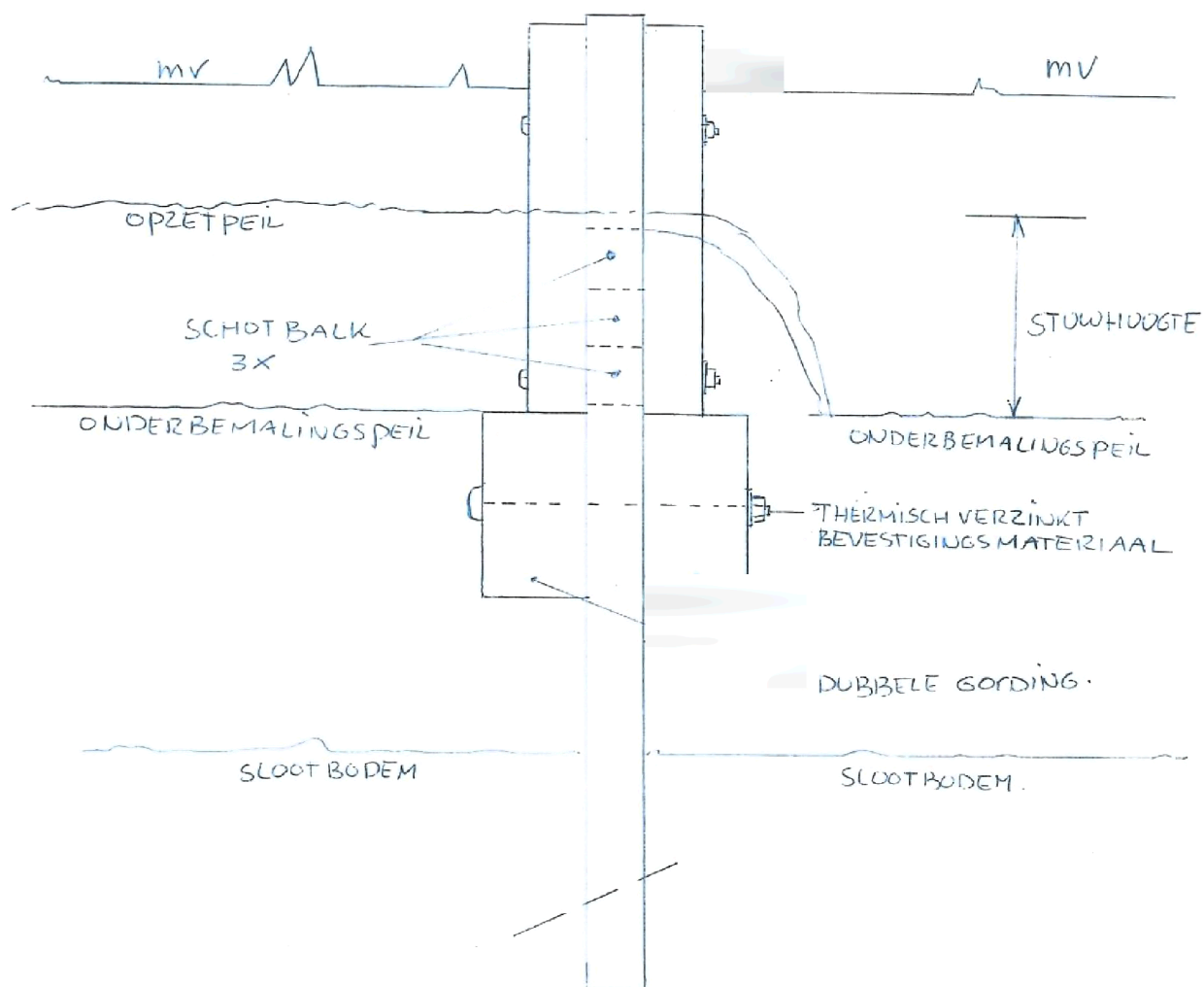
WINDKRACHT

ONDERHOUD & REPARATIE

OVERSTORTPUT TUSSEN GREPPEL OF SLOOTJE
MET AFVOERBUIJS DOOR DAM OF AKKER NAAR
ONDERBEMALING.

DWARSDOORSNEDE HARDHOUTEN OVERSTORTSTUW

UITGEVOERD IN AZOBE

HOOGTE, DIEPTE EN OVERSTORT BREEDTE
AFHANKELIJK VAN PERCELOPPERVLAKTE
EN BODEMGESTELDHEID

Bijlage. Tekening dammen

Bijlage. Tekening wiepenbeschoeiing

WIEPEN BESCHOEIING LICHTEN ZWAAR.

